



Vänsterpartiets budget för Alingsås 2023-2025

Inledning

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Det innebär att vi ser att Sverige är ett samhälle med stora klassklyftor och ekonomisk ojämlikhet som starkt påverkar människors livskvalitet och möjligheter att delta i samhällslivet. Vänsterpartiets politik syftar därför aktivt till att minska klyftorna, demokratisera ekonomin och skapa ett samhälle där alla människor oavsett vem man är kan delta på lika villkor. Vi vill ha ett Sverige och ett Alingsås där välfärden finns för den som behöver den och där vi hjälps åt att bygga den. Under året 2022 har mycket hänt i Europa och Sverige som påverkar oss. Rekordinflation, stigande elpriser och ekonomisk nedgång sätter arbetarklassen under svår press. I detta läge behövs välfärden och det gemensamma mer än någonsin. Men det kräver också progressiv politik där vi lägger de resurser som krävs för att återuppbygga det goda samhället där vi tar hand om varandra. Sparpolitik har nått vägs ände, nu behöver vi satsningar som faktiskt uppfyller de behov som finns i våra välfärdsverksamheter.

För att finansiera de satsningar vi föreslår i vår budget för 2023 och plan för 2024-2025 så går vi fram med en försiktig skattehöjning på 30 öre. Genom detta så kan vi säkerställa att våra kommunala verksamheter kan finansieras fullt ut och även återställa vitala delar som det borgerliga minoritetsstyret skurit bort genom åren. Besparingspolitiken har nått vägs ände och kommunen kan inte spara mer genom att på borgerligt nyspråk "effektivisera" våra verksamheter. Priset för dessa nedskärningar, som betalas av våra medborgare, medarbetare och de svagaste i vårt samhälle som välfärden ska skydda och hjälpa, är alltför högt. Alla nämnder får i budgeten full uppräknings för PKV för samtliga tre projekterade år. Detta innebär att Vänsterpartiets budget inte innehåller några dolda sparkrav för något av åren och alla pengar som tillförs går direkt till välfärden. I budget för 2022 gör vi följande satsningar på verksamhetsnämnderna:

- 35 mnkr till vård- och omsorgsnämnden.
- 20 mnkr till barn- och ungdomsnämnden.
- 10 mnkr till socialnämnden.
- 10 mnkr till kultur- och utbildningsnämnden.
- *Vi sätter alltid välfärden först!*

Vänsterpartiets viktigaste budgetfrågor

Kultur, fritid och folkhälsa

Att känna sammanhang och samhörighet och en meningsfull fritid är en väsentlig del av en människas liv. Jämlig tillgång till kulturella upplevelser och bildning är grundläggande för att man som individ ska kunna utvecklas och delta i samhället. Alingsås kommun ska erbjuda sina invånare ett rikt och varierat kulturliv som riktar sig till både barn och vuxna i olika faser av livet och med olika intressen. Som ett konkret exempel vill vi ge kultur- och utbildningsnämnden i uppdrag att stärka möjligheterna till fri gatukonst genom upplåtelse av öppna lagliga väggar i det offentliga rummet. Det är här viktigt att kommunen aktivt stöttar och förenklar för föreningslivet som spelar en så viktig roll för en stor del av kommunens ungdomar. Vi vill tillgodose en bred variation på mötesplatser och aktiviteter för alingsåsare med olika intressen. Kommunen ska erbjuda sina invånare sport- och fritidsanläggningar av hög kvalitet och som är tillgängliga för alla invånare oavsett funktionsvariation, ålder eller kön. I vår budget satsar vi därför på ett tillskott till kultur- och fritidsnämnden för att säkerställa att kommunens badplatser är tillgänglighetsanpassade. Ingen ska behöva avstå bad under sommaren för att man exempelvis sitter i rullstol eller är äldre och inte lika stadig på benen som man brukade vara. Pensionärer ska erbjudas gratis inträde till vår simhall. Vi vill även erbjuda gratis fritidskort till alla ungdomar i kommunen, så att man på lika villkor ska kunna delta i aktiviteter var man än bor i kommunen.

Kommunen behöver inte bara fler fritidsgårdar, men de få som finns idag behöver bättre förutsättningar, både i form av bättre öppettider men även att deltagare och personal ges större makt över verksamhetens innehåll och utformning.

Bostäder och samhällsplanering

Alingsås står inför en fullbordad bostadskris. Trots att Alingsåshem är ett välskött bostadsbolag med goda finansiella förutsättningar så byggs det allt för få bostäder i kommunen och köerna för att få en hyresrätt sträcker sig uppemot 10 år. Övriga partier i kommunfullmäktige har genom ägardirektiv också satt en tvångströja på bolaget som kan tvinga fram försäljningar av våra gemensamma bostäder, med åtföljande hyreshöjningar och bostadslöshet som följd. Vänsterpartiet vill tvärtom bygga mer hyresrätter och till hyror som människor har råd med. Att bygga bostäder är inte en kostnad, det är en investering som betalar sig i längden både socialt, mänskligt och ekonomiskt. En återgång till ett läge där Alingsåshem får större finansiell frihet att ta upp lån för att kunna investera i just bostäder är nödvändigt för att lösa bostadskrisen. Vi vill även skapa förutsättningar för kollektivhus och avsätta mark för byggandet av hyreskooperativ. För att kommunen ska vara en aktiv aktör inom näringslivet är det av central betydelse att vi värnar om våra verksamhetslokaler. Genom att äga lokaler kan vi tillgodose näringslivets behov, vilket gynnar både Alingsås kommunala bolag och det privata näringslivet. Det ser även till att kommunen behåller ägandet av för oss strategiskt viktiga fastigheter, samtidigt som vi kan vara en aktiv aktör inom arbetsmarknaden. Vi måste också ta en mer aktiv roll i stadsplaneringen genom politiska beslut som tillser att vi bygger där vi vill, inte där de stora byggbolagen vill. Kravställande, aktiv detaljplanering och långsiktiga strategiska beslut och inköp av mark säkerställer att vi bygger en demokratisk, jämlig och mänsklig stad och orter. En attraktiv kommun växer naturligtvis också, men som nämnt måste vi också sätta gränser. Vi måste

värna våra naturområden såsom Mjörnstranden med flera, där vi vill se en mycket försiktig exploatering. Strandskyddet och den biologiska mångfalden måste försvaras!

En feministisk personalpolitik

De stressrelaterade sjukskrivningarna är högre bland kvinnor och inom kvinnodominerade yrken. Vi vill att Alingsås kommun ska ha ett aktivt arbete för en jämställd personalpolitik, där orättvisor tydligt synliggörs och åtgärdas. Det kan till exempel handla om ett aktivt jämställdhetsarbete för att påverka normer och attityder på arbetsplatsen, men också att systematiskt ställa frågor om våld i nära relationer samt arbeta för en bättre psykosocial och fysisk arbetsmiljö. Det är också en stor skillnad i vem som tar ut föräldraledighet och vård av sjukt barn. Vänsterpartiet vill se att kommunen särskilt satsar på att det ska vara lätt att kombinera att vara anställd i Alingsås kommun och vara förälder, oavsett kön. Det kan till exempel innebära att uppmuntra föräldraledighet, att löneutvecklingen säkerställs, förläggning av mötestider, ledighet med lön för att kunna vara med under skoldagar. Våra enhetschefer behöver ges bättre förutsättningar i sin yrkesroll, både genom bättre arbetsmiljö men även ökade resurser i verksamheterna. För att uppnå det är Vänsterpartiets mål att Alingsås kommun alltid ska vara den bästa arbetsgivaren!

Äldreomsorgen och LSS

I Vänsterpartiets Alingsås så ska man som invånare vara förvissad om att den dag man behöver hjälp och stöd som äldre så får man det. Den omsorg och vård vi erbjuder, om det så är i särskilt boende, korttidsvård eller växelvård, ska vara av högsta kvalitet och med omtanke och hänsyn till den enskilde individens behov och förutsättningar. Den demografiska utvecklingen som Alingsås står inför, liksom en majoritet av landets kommuner, innebär att fler kommer att komma i behov av hjälp. Därför måste vi tillse att äldreomsorgen har de resurser som krävs. Kommunens absolut viktigaste resurs vi har är vår personal, och de förtjänar inte bara tomma ord utan modiga satsningar för att förbättra deras arbetsmiljö. Fler måste arbeta inom omsorgen, och Alingsås ska som arbetsgivare vara en föregångare och förebild.

För att förbättra personalens arbetsmiljö och minska den fysiska- och psykiska ohälsan är det särskilt viktigt att kommunen, i samråd med facken och personalen, genomför omfattande schemaförändringar med målet att skrota det så kallade "hälsoschemat".

Även i årets budget tillför vi resurser för att vård- och omsorgsnämnden ska kunna påbörja ett arbete omedelbart under 2023 för att förkorta arbetstiden personalen i äldreomsorgen. Vi vet att kortare arbetstid med bibehållen lön är bra inte bara för den enskilde anställda utan också för samhället i stort. Människor är friskare, gladare och arbetar effektivare när man har mer ork efter arbetet. En arbetstidsförkortning kan ske på många sätt, men det ska ske på personalens villkor och med deras demokratiska deltagande. Målet är att arbetstiden ska vara nere på 34 timmar i slutet av planperioden. Kommunen ska äga och driva sina egna äldreboenden, för att vi ska kunna säkerställa att pengarna går till dem som behöver det och att vi ska kunna strategiskt planera och kunna förutse behoven de kommande åren. Våra enhetschefer behöver ges bättre förutsättningar i sin yrkesroll, både genom bättre arbetsmiljö men även ökade resurser i verksamheterna.

Förskola, fritidshem och grundskola

Vägen till ett rättvist samhälle startar med en välfinansierad och resursstark allmän skola för alla, vart man än bor i kommunen. Vår viktigaste resurs är alltid personalen, och vi måste se till att de arbetar under rimliga villkor och med de verktyg de behöver så att våra barn får den bästa möjliga skolgången oavsett skolform och skola. De larmrapporter vi hört under åren från lärare och personal måste tas på allvar. Det gör vi inom Vänsterpartiet. Vi tillför därför stärkta resurser till barn- och ungdomsnämnden för att stärka de ekonomiska förutsättningarna för nämnden att man kan öka upp personalen, minska barngrupperna och se till att vi kan öka andelen av legitimerad personal. Vi behöver även göra konkreta satsningar för att förbättra arbetsmiljön, både för elever och personal. Därför vill vi införa gratis skolfrukost på alla grundskolor i Alingsås och avgiftsfria pedagogiska måltider för personalen inom förskola och skola.

Alingsås kommun ska motverka och avråda från alla former av vinstdrivande friskolors etablering i kommunen. All forskning och erfarenhet visar att sådana skolor slår sönder kommunens ekonomi, driver på segregation och ökade klyftor samt motverkar det kompensatoriska uppdraget. Dessa skolor hör inte hemma i Alingsås! Vänsterpartiet vill ha en sammanhållen skola där bra undervisning anpassad till varje elev är en självklarhet – det ska inte handla om ifall man valt "rätt" skola eller inte.

Social välfärd

Som invånare i Alingsås ska man veta att man kan få det stöd och hjälp man behöver när livet tar en svår vändning. Det kan hända oss alla någon gång under livet. Ibland är det under en kortare period och ibland tar det lite längre tid. Alla socialtjänstens insatser ska ske med respekt för individen och med mål att se till att man kan komma på fötter igen och leva det bästa liv man kan. Men lika viktigt som de akuta insatserna är, så är det minst lika viktigt att vi har ett gediget förebyggande arbete i kommunen som fångar upp människor i riskgrupper innan det gått alltför långt och mer omfattande insatser behövs. Varje krona vi lägger på förebyggande arbete är tio kronor insparade i dyr vård och placeringar. Det är därför med stor oro vi konstaterar att Alingsås kommun tidigare under många år totalt demonterat det förebyggande arbetet inom socialförvaltningen. Den återuppbyggnad vi nu ser är bra, men långt ifrån tillräcklig. Det handlar inte bara om att spara pengar men också för att spara på lidande. Vi lägger därför in en rejäl resursförstärkning i vår budget som möjliggör satsningar på det tidiga förebyggande arbetet. Mäns våld mot kvinnor, hedersvåld och andra typer av förtryck och våld som drabbar främst kvinnor och barn måste bekämpas. Vi vill se en utökning av kommunens bidrag till kvinnojour samt en tryggare och mer långsiktig finansiering av denna verksamhet.

Klimat och miljö

Den eskalerande klimatkrisen synliggör behovet av att skyndsamt ställa om vårt samhälle för att hållas inom de gränser som naturen sätter upp. Klimatförändringarna som vi ser allt mer tydligt runt om i världen med extremt väder, skogsbränder och översvämningar påverkar även Sverige och Alingsås. Alingsås kommun måste inte bara vara en aktiv part i att uppfylla Sveriges, Västra Götalandsregionen (VGR) och Alingsås kommuns miljömål, vi måste ligga i framkant. Det är av allra största vikt att vi genom politiska beslut skapar en stad som är koldioxidneutral som möjlig. För vi skapar inte ett hållbart fossilfritt samhälle genom att förlita oss på marknaden eller lägga ansvaret på varje enskild individ. Den gröna

klimatomställningen kräver politiska beslut och styrning. Därför behöver Alingsås kommun implementera och tillämpa en koldioxidbudget som styrmedel för samtliga delar av kommunens verksamheter. Genom tydliga och genomtänkta direktiv till våra kommunala bolag kan vi se till att vi bygger smart och grönt. Solceller och vindkraft måste vara en naturlig del av vår projektering och erbjuder även säkerhet i vår energiförsörjning. Därför vill vi att kommunen tillsammans med våra kommunala bolag utreder och tar fram en handlingsplan för en snabb utbyggnad att installera solceller till maximal nytta på alla kommunala byggnader som inte är K-märkta och har ett tak som håller för tyngden samt utreder möjligheten till en solcellspark i egen regi.

Genom att vi så långt som möjligt utnyttjar de möjligheter lagstiftningen ger oss måste kommunen se till att vi upphandlar varor, tjänster och entreprenader grönt. Så långt som möjligt bör det upphandlas lokalt och småskaligt för att spara på transporter och miljöpåverkan. Genom att ständigt värna strandskyddet ser vi till att Alingsåsarnas rätt till vatten och sjö värnas gentemot rovgiriga exploatörer och en överklass ute efter exklusiva strandtomter. Därför behöver vi ställa krav på att skydda våra befintliga grönområden, skogsbeståndet och ängar. Vi vill även att man i kommunen tar initiativ till att restaurera utdikade våtmarker.

Maten som serveras i kommunens verksamheter ska även den vara en genomtänkt del i vårt miljöarbete. Genom att på sikt ta tillbaka kostförsörjningen i egen regi och själva tillaga maten kan vi säkerställa att vi bidrar till lokala miljösmarta lösningar. Kosten ska självklart vara ekologisk och i hög utsträckning växtbaserad. Kommunens fordonspark skall både användas sparsamt men vi ska även sträva efter att få en helt eldriven sådan. Vi ska också öka möjligheten till cykel- och kollektivtrafik när personal behöver transportera sig inom eller utanför kommunen. Vi vill att kommunen har ett synnerligen strikt regelverk när det kommer till resor. Flyg bör aldrig vara första valet, utan ett undantag när det är nödvändigt. Digitaliseringen ger oss stora möjligheter att arbeta effektivare och smartare genom att minska resandet då möten och konferenser istället kan ske digitalt.

Privatiseringar

För att säkerställa att våra gemensamma skattepengar går till verksamhet och inte till vinst är det av högsta vikt att vi själva äger och driver välfärden. Vänsterpartiet vill att kommunen snarast möjligt som avtalen tillåter återtar de verksamheter vi nu har på entreprenad, såsom exempelvis kost, städ och parkskötsel. På så sätt uppnår vi bättre samordning och effektivitet samt säkrar demokratisk insyn och ekonomisk kontroll.

Ekonomiska tabeller

Resultatbudget

mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader	-2 791	-2 928	-2 962
Avskrivningar	-64	-71	-79
Skatteintäkter	2 313	2 415	2 515
Generella statsbidrag och utjämning	624	640	643
Finansiella intäkter	65	89	100
Finansiella kostnader	-115	-125	-122
Årets resultat	32	20	96

Balansbudget

mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	1 603	1 813	2 018
Omsättningstillgångar	5 231	5 237	5 242
Summa tillgångar	6 834	7 050	7 260
Eget kapital, avsättningar och skulder			

Eget kapital	1 404	1 423	1 519
Avsättningar	1 055	1 111	1 094
Långfristiga skulder	3 196	3 336	3 466
Kortfristiga skulder	1 181	1 180	1 181
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	6 834	7 050	7 260

Kassaflödesbudget			
mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kassaflöde från den löpande verksamheten	86	120	125
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-306	-391	-378
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	100	100	100
Årets kassaflöde	-119	-172	-154

Driftbudget

tkr	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025
Vård- och omsorgsnämnden	948 280	998 881	1 031 141
Socialnämnden	234 047	245 429	252 517
Kultur- och utbildningsnämnden	348 242	366 038	386 878
Barn- och ungdomsnämnden	986 630	1 034 462	1 063 109
Bygg- och miljönämnden	14 434	14 968	15 252

Tekniska nämnden	69 577	72 151	73 522
Exploatering	223	232	236
Kommunstyrelsen	108 907	111 825	113 912
Överförmyndarnämnden	5 583	5 790	5 900
Summa kommunbidrag	2 715 922	2 849 775	2 942 467

Investeringsbudget

tkr	2023	2024	2025	2026	2027
Vård- och omsorgsnämnden	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300
Socialnämnden	600	600	600	600	600
Kultur- och utbildningsnämnden	9 900	6 100	6 220	6 340	6 470
Barn- och ungdomsnämnden	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Tekniskanämnden	58 990	55 015	57 495	51 925	55 475
Kommunstyrelsen	60 305	130 200	88 000	55 700	40 200
VA	146 892	179 623	209 336	215 787	208 992
Avfall	17 350	7 950	4 950	4 950	4 950
Summa investeringar	305 837	391 288	378 401	347 102	328 487